

Održivo poslovanje na primjeru tvrtke Eko papir d.o.o.

Majdak, Mateo

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:616985>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

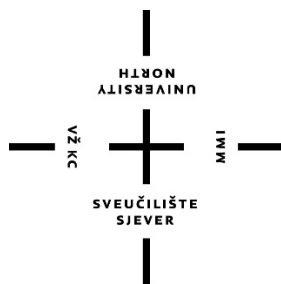
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. XX/MM/2024

Održivo poslovanje na primjeru tvrtke Eko papir d.o.o.

Mateo Majdak, 0336055940

Koprivnica, rujan 2024. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za poslovanje i menadžment

Završni rad br. XX/MM/2024

Održivo poslovanje na primjeru tvrtke Eko papir d.o.o.

Student

Mateo Majdak, 0336055940

Mentor

Katerina Fotova Čiković, dr.sc.

Koprivnica, rujan 2024. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODIEL Odjel za ekonomiju

STUDIJ preddiplomski stručni studij Poslovanje i menadžment

PRISTUPNIK Mateo Majdak

JMBAG 0336055940

DATUM 11.09.2024.

KOLEGIJ Društveno odgovorno poslovanje

NASLOV RADA Održivo poslovanje na primjeru tvrtke Eko papir d.o.o.

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Sustainable business operations: the example of the company Eko papir d.o.o.

MENTOR Katerina Fotova ikovi

ZVANJE Docent

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc.dr.sc. Mirko Smoljić, predsjed.
2. doc.dr.sc. Katerina Fotova ikovi, mentorica
3. doc.dr.sc. Joško Lozić, član
4. dr.sc. Ana Mulović Trgovac, zamjenska članica
- 5.

Zadatak završnog rada

BROJ 414/PIM/2024

OPIS

Tema završnog rada je održivost i održivo poslovanje. Održivo poslovanje je poslovanje koje je ekonomski održivo, društveno odgovorno i ekološki prihvatljivo. Cilj rada je istražiti kako Eko papir d.o.o. implementira održive prakse u svoje poslovanje, a to uključuje upravljanje resursima, upravljanje otpadom, proizvodne procese, odnose sa zaposlenicima i lokalnom zajednicom.

Rad obuhvaća opis tvrtke i njezinu povijest, teorijski okvir održivog poslovanja, primjere održivih praksi koje tvrtka provodi kao i njihove prepreke. Posebna pažnja je posvećena analizi kako Eko papir d.o.o. balansira ekološke, ekonomske i društvene aspekte poslovanja za postizanje dugoročne održivosti.

Zadatak završnog rada je sljedeći:

- obraditi i objasniti pojam održivost i održivo poslovanje,
- prezentirati tvrtku Eko Papir d.o.o. te njezine strategije održivog poslovanja,
- inspirirati lokalne poduzetnike da primjenjuju strategije održivog poslovanja, po uzoru na Eko papir d.o.o., te
- donjeti zaključke na temelju provedenog istraživanja te predložiti smjernice za daljnji rad i daljnja istraživanja vezani uz održivo poslovanje u Republici Hrvatskoj.

ZADATAK URUČEN

12.9.24

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SIVVER

Sadržaj

Student	3
Sažetak	1
1. Uvod.....	3
2. TEORIJSKI OKVIR ODRŽIVOG POSLOVANJA	4
3. EKO PAPIR: PREGLED TVRTKE.....	7
3.1. Osnivanje i povijest tvrtke	8
4. STRATEGIJE ODRŽIVOG POSLOVANJA U EKO PAPIRU	9
4.1. Certifikati.....	9
4.1.1. PEFC	9
4.1.2. FSC COC.....	10
4.1.3. Ostali certifikati i norme.....	10
4.2. Reciklaža papira i folije	11
4.3. Solarna elektrana.....	12
4.4. Električne punionice za vozila	12
5. PRIMJERI PRAKSI ODRŽIVOG POSLOVANJA.....	13
5.1. Solarna elektrana.....	13
5.2. Reciklaža papira i folije	15
6. Ekonomija i financijski aspekti održivog poslovanja	16
6.1. Troškovi i koristi održivog poslovanja	16
6.2. Utjecaj održivih praksi na profitabilnost.....	17
6.2.1. Recikliranje papira i folije	17
6.2.2. Certifikati.....	17
6.2.3. Solarna elektrana	18
7. Društvena odgovornost tvrtke	19
7.1. Odnos prema zaposlenicima	19
7.2. Suradnja s lokalnom zajednicom	20
8. Utjecaj na okoliš.....	21
9. Izazovi i prepreke u održivom poslovanju	22
9.1. Unutarnji izazovi.....	22
9.2. Vanjski izazovi	23
10. Zaključak.....	25
Popis literature:	28

Sažetak

U ovom završnom radu analiziraju se koncepti održivog poslovanja na primjeru tradicionalne obiteljske tvrtke Eko papir koja proizvodi papirnatu ambalažu. Cilj rada je istražiti kako Eko papir implementira održive prakse u svoje poslovanje, a to uključuje upravljanje resursima, upravljanje otpadom, proizvodne procese, odnose sa zaposlenima i lokalnom zajednicom.

Rad obuhvaća opis tvrtke i njezinu povijest, teorijski okvir održivog poslovanja, primjere održivih praksi koje tvrtka provodi kao i njihove prepreke. Posebna pažnja je posvećena analizu kako Eko papir balansira ekološke, ekonomske i društvene aspekte poslovanja za postizanje dugoročne održivosti.

Zaključci rada pokazuju kako Eko papir dobro balansira svoje ekološke i ekonomske aspekte, strateške odluke i ulaganja u tehnologiju koja su dovela do značajnih smanjenja ekološkog utjecaja uz istovremeno jačanje odnosa sa lokalnom zajednicom i odgovornosti prema zaposlenicima. Uz brojne izazove Eko papir svejedno predstavlja pozitivan primjer kako integrirati održivo poslovanje u svoj sustav i učiniti korist za tvrtku, društvo i okoliš.

Ključne riječi: održivo poslovanje, Eko papir, ekološka osviještenost, primjeri održivih praksi

Summary

This final paper analyzes the concepts of sustainable business practices through the example of the traditional family-owned company Eko Papir, which produces paper packaging. The aim of the paper is to investigate how Eko Papir implements sustainable practices in its operations, including resource management, waste management, production processes, and relationships with employees and the local community. The paper includes a description of the company and its history, a theoretical framework on sustainable business, examples of sustainable practices the company follows, as well as the challenges it faces. Special attention is given to how Eko Papir balances environmental, economic, and social aspects of its operations to achieve long-term sustainability.

The conclusions show that Eko Papir successfully balances its environmental and economic aspects through strategic decisions and investments in technology that have significantly reduced environmental impact while simultaneously strengthening relationships with the local community and fostering responsibility toward employees. Despite numerous challenges, Eko Papir represents a positive example of how to integrate sustainable business into its system, benefiting the company, society, and the environment.

Keywords: sustainable business, Eko Papir, environmental awareness, examples of sustainable practices

1. Uvod

Održivost se odnosi na stanje ili sposobnost. Održivi razvoj je proces. Ovaj proces je u biti sredstvo prema cilju, a to je sama održivost. Ovdje je potrebno da sredstva – proces razvoja i sve što on podrazumijeva – budu održiva, kako bi se opravdao cilj. Održivi razvoj nije ništa manje od Sizifove borbe. Potrebno je neumorno nastojati nastaviti ga slijediti i nastojati smanjiti udaljenost od njega, putem sredstava održivog razvoja. Ljestvica se s vremena na vrijeme podiže, što zahtijeva svježiju analizu i procjenu procesa, te njihovu prilagodbu. Kao što je rečeno u Kallio, (2007), fenomen koji označavamo kao održivi razvoj nikad se ne može iscrpno definirati. Stalno bi se mijenjao s vremenom, interpretacijama i potrebama. Dakle, imamo nedostižan, nepostojan krajnji cilj, kojem se teži promjenjivim skupom načina i sredstava.

Godine 1987. Komisija Brundtland objavila je svoje izvješće o stanju okoliša i razvoju u svijetu, u kojem je prvi put upotrijebila izraz 'održivi razvoj'. Komisija je definirala održivi razvoj kao razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjosti bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe. Michael Needham ide dalje od ove definicije i kaže da je održivi razvoj sposobnost da se zadovolje potrebe prisutan dok pridonosi zadovoljavanju potreba budućih generacija. Stoga bi se održivi razvoj mogao definirati kao obrazac gospodarskog rasta u kojem korištenje resursa ima za cilj zadovoljiti ljudske potrebe uz očuvanje okoliša tako da se te potrebe mogu zadovoljiti ne samo u sadašnjosti, ali i za generacije koje dolaze Rabie (2016.).

Globalizacija uključuje mnoge stvari kao što su međunarodna razmjena znanja, ideja, kulture, globalni ekološki pokret i ekonomska globalizacija. Tijekom procesa postiže se veća integracija između zemalja diljem svijeta kroz povećanu razmjenu dobara i usluga, kapitala, pa čak i ljudskih resursa (Stiglitz, 2002). Ovi procesi također pridonose širenju koncepta održivog razvoja. Zahvaljujući globaliziranim gospodarstvima, poslovanje i kupci diljem svijeta sve su više predani praksi održivosti (Ameer, Othman, 2012.).

2. TEORIJSKI OKVIR ODRŽIVOG POSLOVANJA

Većina definicija održivosti opisuje procese ili radnje dugotrajnog trajanja; uzrokujući ili dopuštajući da se nešto nastavi tijekom određenog razdoblja. Razumijevanje održive poslovne prakse zahtijeva definiranje koncepta i ispitivanje vrijednosti i principa koji upravljaju konceptom. Ne postoji jedna definicija za održive poslovne prakse. Održivo poslovanje može značiti različite stvari za različite ljude. Općenito se smatra da je održivo poslovanje ono koje je ekonomski održivo, društveno odgovorno i ekološki prihvatljivo. Drugim riječima, posao je financijski zdrav i pokušava poboljšati društveni učinak svojih akcija na ključne dionike i osigurava da svoje aktivnosti (od proizvodnje do potrošnje njegovih dobara i usluga) ne utječu negativno na okruženje. Društvena i ekološka dimenzija su posebno su važne i predstavljaju ključnu razliku između održivog poslovanja i tradicionalnog profitnog poslovanja. U svojoj publikaciji pod naslovom 'Društvena revizija - upravljački alat za kooperativni rad', Freer Spreckley prvi spominje potrebu da poduzeća izvješćuju o tri dimenzije - financijskom učinku, stvaranju društvenog bogatstva i odgovornosti prema okolišu. Organizacije imaju različite pristupe održivosti. Neke se koncentriraju na održivost iz vrlo uske perspektive usredotočujući se samo interno u organizaciju i njezinu praksu. Takve organizacije mogu se smatrati održivima uključivanjem u prakse kao što su rad bez papira, recikliranje, praćenje potrošnje energije, korištenje ekoloških proizvoda itd. S druge strane, postoje organizacije koje imaju širi pogled na održivost, koji se proteže izvan organizacijskih granica i uključuje dobavljače i partnere. Njihov pojam održivosti ide mnogo dublje i dalje (Daood & Menghwar, 2017).

Poduzeća koja usvoje i uspješno primijene načela društvene odgovornosti mogu očekivati brojne koristi. Prema istraživanju vodeće globalne neprofitne organizacije Business for Social Responsibility, ključne prednosti koje društvena odgovornost donosi poduzećima uključuju: povećanje prodaje i tržišnog udjela, jačanje brenda, poboljšanje korporativnog imidža i utjecaja, te sposobnost privlačenja, motiviranja i zadržavanja zaposlenika. Također, društveno odgovorno poslovanje pridonosi smanjenju operativnih troškova i povećava atraktivnost poduzeća za investitore i financijske analitičare. Aktivnosti usmjerene na dobrobit zajednice, poput donacija za umjetnost, sport ili pomoć najugroženijima, izravno poboljšavaju život u lokalnoj zajednici. Poduzeća koja se fokusiraju na zaštitu okoliša dodatno pridonose općem boljitku zajednice i društva. Društvena odgovornost postaje temelj održivosti, jer poduzeća mogu poticati održivi razvoj tako da osiguravaju ekonomski rast i konkurentsku prednost,

istovremeno brinući o zaštiti okoliša i promicanju socijalne odgovornosti (Nidžara Osmanagić, 2010).

Mnoge studije u prošlosti su izvijestile da je ključni razlog za implementaciju praksi održivosti od strane kompanija kao princip "zapovijedanja i kontrole" gdje su vlade pokušavale nametnuti održive prakse u gospodarstvu. Danas se čini da su se stvari malo promijenile; mnoge međunarodne tvrtke dobrovoljno primjenjuju prakse održivog razvoja u svojim poslovnim operacijama i imaju koristi od njih. Prethodno je većina tvrtki bila održiva i zelena, uglavnom kako bi se uskladila s regulatornim zahtjevima. Pristup "naredbe i kontrole" se isplatio, a tvrtke su slijedile propise kako bi izbjegle kazne. Međutim, posljednjih se desetljeća situacija postupno mijenja. Postupno, društva, posebno u industrijaliziranim zemljama, postaju sve osjetljivija na ekološka pitanja i ponašanje tvrtki. Ova osjetljivost potiče poslovne organizacije da naporno rade na poboljšanju goodwill-a. U početku su aktivnosti vezane uz održivi razvoj bile ograničene samo na opisivanje društvene odgovornosti tvrtke na njezinoj web stranici. Studija zaključuje da se shvaćanje i ponašanje menadžera poduzeća polako mijenjaju i sada održivi razvoj ne doživljavaju kao trošak usklađivanja s propisima, već kao dobrobit. U tom smislu, trenutno, mnogi čimbenici motiviraju tvrtke da budu održive.

Društveno odgovorno poslovanje značajna je tema u poslovnom svijetu, no i dalje nije u središtu poslovnih strategija. Jedan od glavnih razloga je to što poduzeća nisu svjesna pozitivnog utjecaja koje donosi društveno odgovorno poslovanje s aspekta konkurentske prednosti. Iako vanjski dionici od menadžera očekuju integraciju gospodarskih i socijalnih ciljeva u poslovne strategije i prakse, istraživanja ukazuju na značajan nedostatak razumijevanja kako se dobrovoljne i strateške društveno odgovorne inicijative mogu koristiti za ostvarivanje konkurentske prednosti. Iako su brojne studije nastojale istražiti povezanost između društveno odgovornog poslovanja i financijskih rezultata poduzeća, empirijski podaci pokazuju da dobre financijske performanse ne jamče nužno i konkurentsku prednost (Katavić, 2013.).

Patzet i Shepard (2011) zaključili su da su poduzetnici s razvijenim znanjem o okolišu i njegovom očuvanju skloniji usvajanju održivih poslovnih praksi te prepoznaju prilike koje takvo poslovanje nudi. Ključnu ulogu u tom procesu ima i radna snaga poduzeća, koja prihvaćanjem koncepta održivosti dodatno jača konkurentnost kroz inovacije, unapređenja poslovnih procesa i kreiranje strateških smjernica koje su teško primjenjive konkurenciji.

Pozitivan stav radnog okruženja prema povećanju učinkovitosti i prilagodbi održivim praksama ključan je za uspješno uvođenje održivog razvoja u poslovanje. Jedan od najvažnijih preduvjeta za dugoročan i održiv razvoj je kvalitetno i odgovorno planiranje, koje afirmira lokalne kulturne vrijednosti. Pri tome je nužno pažljivo procijeniti nove investicijske projekte, s posebnim naglaskom na očuvanje neobnovljivih resursa. Razvijanjem dodatnih usluga, sofisticiranih proizvoda i stvaranjem veće vrijednosti, moguće je ostvariti gospodarski razvoj koji zadovoljava korisnike bez nepotrebnog povećanja utjecaja na okoliš. Dilema između profita i zaštite okoliša često se prenosi na institucije i korporacije koje bi trebale staviti veći fokus na ekološke aspekte. Jedan od ključnih primjera su banke, koje svojim financijskim politikama mogu značajno utjecati ne samo kvantitativno, već i kvalitativno, kroz pojačane ekološke zahtjeve, što bi osiguralo čist i zdrav okoliš za buduće generacije (Machiedo i Tanković, 1996).

U širokoj raspravi i korištenju koncepta općenito je bilo prepoznavanje tri ključna aspekta održivog razvoja.

Ekonomski: Ekonomski održiv sustav mora biti u stanju kontinuirano proizvoditi dobra i usluge, održavajući pritom upravljive razine državnog i vanjskog duga te izbjegavajući ekstremne sektorske neravnoteže koje negativno utječu na poljoprivrednu ili industrijsku proizvodnju. Učinci ekonomskog razvoja ne odražavaju se samo u gospodarskoj sferi, već i u političkom, socijalnom i općem blagostanju stanovništva. Ekonomski razvoj počiva na primjeni odgovarajućih mjera, kako ekonomske tako i socijalne politike, te drugih oblika politike, koji uključuju niz aktivnosti poput razvoja ljudskog kapitala, infrastrukture, okolišne održivosti, socijalne uključenosti, zaštite zdravlja, pismenosti, sigurnosti i drugih (O'Sullivan i Sheffrin, 2003.).

Okoliš: Ekološki održiv sustav mora očuvati stabilnu bazu resursa, sprječavajući prekomjerno iskorištavanje sustava obnovljivih resursa ili funkcija ponora okoliša, te iscrpljivati neobnovljive resurse samo u onoj mjeri u kojoj se ulaže u odgovarajuće zamjene. To podrazumijeva očuvanje bioraznolikosti, stabilnost atmosfere i drugih funkcija ekosustava koji se obično ne smatraju kao gospodarski resursi.

Društveno: Društveno održiv sustav mora osigurati pravednu raspodjelu, odgovarajuće pružanje socijalnih usluga uključujući zdravstvo i obrazovanje, rodnu jednakost te osigurati političku odgovornost i sudjelovanje građana.

U stvarnom svijetu rijetko je moguće izbjeći kompromise, a kako ističe Richard Norgaard, možemo "maksimizirati" samo jedan cilj u isto vrijeme. Norgaard (1994) zaključuje da je nemoguće definirati održivi razvoj na operativan način u detalje i s razinom kontrole koja se pretpostavlja u logici modernosti.

3. EKO PAPIR: PREGLED TVRTKE

Eko papir je tradicionalna obiteljska tvrtka osnovana 1998. godine. Tvrtka je u vlasništvu Krešimira Matošića, Irene Matošić i investicijskog fonda Generali sa sjedištem u Sloveniji. Tvrtka zapošljava oko 200 radnika koji godišnje proizvedu gotovo milijardu papirnatih vrećica sa ručkom, ravnih vrećica i drugih specifičnih proizvoda. Većina strojeva za proizvodnju nije starija od 5 godina. Proizvodi se plasiraju na tržište diljem Europe, više od 90% proizvoda izvozi se izvan granica Republike Hrvatske.

Slika 1 Proizvodni pogon tvrtke Eko papir

3.1. Osnivanje i povijest tvrtke

Kako je navedeno na službenoj stranici, tvrtka Eko Papir osnovana je 1998. godine. Riječ je o tradicionalnoj obiteljskoj tvrtki koju je osnovao Darko Matošić. Pogon se u početku nalazio u Peterancu, nedaleko od Koprivnice, ali se 2002. dogodila tranzicija u sadašnji pogon u Goli. Tvrtka zapošljava sadašnjeg direktora Krešimira Matošića 2005. godine, a 2010. godine počinje period snažnog investicijskog ciklusa nakon kupnje prvog stroja za vrećice s ručkama i koncentracijom na međunarodno europsko tržište. Sljedeće godine Eko papir započinje suradnju sa slovenskom tvrtkom Klamas, što je ujedno bilo i najvažnije partnerstvo jer je značajno pridonijelo rastu tvrtke na europskom tržištu. Godine 2018. tvrtka zapošljava Irenu Matošić na području komercijale. Neočekivan splet okolnosti odvio se u drugom kvartalu 2019. godine kada je zbog električnih instalacija izgorjela cijela proizvodna hala za proizvodnju vrećica s ravnim dnom. Krajem te godine fond privatnog kapitala Generali GEF kupnjom poslovnog udjela stječe 75% vlasništva tvrtke. Krešimir i Irena Matošić postaju manjinski vlasnici sa po 12,5% udjela u tvrtki. Početkom 2020. godine Tvrtka Eko papir kupuje tvrtku Klamas d.o.o. i mijenja joj ime u EKO papir d.o.o. Krajem 2020. Godine društvo Eko papir donosi novu strategiju kojom će ojačati ulaganje u nove strojeve i udvostručiti ih u narednim godinama

Slika 2 Tvrtka Eko papir nakon požara

4. STRATEGIJE ODRŽIVOG POSLOVANJA U EKO PAPIRU

Tvrtka Eko papir prepoznaje ključnu važnost održivog poslovanja i očuvanje okoliša s toga je u svoju strategiju održivog poslovanja uvrstila nekoliko metoda kojima brine o okolišu i održivosti.

Tvrtka je uložila u vlastitu solarnu elektranu. Time značajno smanjuje emisije stakleničkih plinova i ovisnost o konvencionalnim izvorima električne energije. Solarni paneli na krovovima proizvodnih pogona osiguravaju značajan udio električne energije potrebne za proizvodnju.

Eko papir aktivno sudjeluje u procesima recikliranja, ne samo papira već i plastike, odnosno folije, koja se koristi prilikom izrade vrećica. Nakon recikliranja, ti se materijali ponovno koriste u proizvodnji novih vrećica. Time se smanjuje količina otpada i potreba za novim sirovinama. Ovaj pristup ujedno smanjuje ekološki otisak i optimizira troškove proizvodnje.

U strategiju održivosti su također uključeni i međunarodno priznati certifikati poput FSC (Forest Stewardship Council) i slični, koji garantiraju da se resursi koriste na odgovoran način, uz poštivanje strogih ekoloških i socijalnih standarda.

Uz sve to, tvrtka je ugradila i električne punionice za vozila čime potiče korištenje električnih vozila među zaposlenicima i posjetiteljima. Time dokazuje koliko podržava smanjenje CO2 emisija.

4.1. Certifikati

4.1.1. PEFC

Tvrtka Eko-papir d.o.o. prihvatila je i razumjela "Politiku za udruženje organizacija sa PEFC-om" kako je ona objavljena na www.pefc.org. Navedena politika sadrži stavove PEFC -a prema neprihvatljivim aktivnostima organizacija ili pojedinaca koji su ili bi željeli biti povezani sa PEFC -om. Također, uputila je i načine izbacivanja iz sustava PEFC -a.

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) certifikat je međunarodno priznati certifikat koji jamči da drvo i proizvodi od drveta potječu iz šuma koje se održivo upravljaju. PEFC je globalna organizacija koja promiče odgovorno gospodarenje šumama, osiguravajući da su šumski resursi očuvani za buduće generacije i da se šume gospodare na način koji je ekološki prihvatljiv, društveno koristan i ekonomski održiv.

4.1.2. FSC COC

Tvrtka Eko-papir d.o.o. odlučila je primijeniti FSC COC standard, preuzimajući tako obvezu provođenja proizvodnog procesa papirnatih vrećica u skladu s međunarodnim standardima, kao društveno odgovorna organizacija s ciljem održavanja ekološki prihvatljive, društveno korisne i ekonomski održive proizvodnje; sprečavanja ilegalne i nekontrolirane sječe šuma i sprječavanja trgovine ilegalnim drvnim proizvodima.

FSC CoC (Chain of Custody) ili FSC lanac skrbništva je certifikat koji osigurava praćenje drva i drvnih proizvoda kroz cijeli lanac opskrbe, od šume do konačnog proizvoda koji dolazi na tržište. FSC (Forest Stewardship Council) je međunarodna organizacija koja promiče odgovorno upravljanje svjetskim šumama, a FSC CoC certifikat omogućava organizacijama da potvrde da su proizvodi koje prodaju ili koriste izrađeni od drva koje dolazi iz šuma kojima se održivo upravlja, recikliranih materijala, ili drugih kontroliranih izvora.

FSC CoC certifikacija uključuje strogu kontrolu i dokumentaciju kroz cijeli lanac opskrbe, uključujući proizvodnju, preradu, distribuciju i prodaju, kako bi se osiguralo da proizvodi nose FSC oznaku samo ako zadovoljavaju postavljene standarde. Ovaj certifikat daje potrošačima povjerenje da proizvodi koje kupuju imaju minimalan utjecaj na okoliš i da potiču odgovorno gospodarenje šumama.

4.1.3. Ostali certifikati i norme

Iznimna važnost pridaje se usklađivanju poslovanja s međunarodnim standardima koji se tiču okoliša, kvalitete i održivosti. Zbog toga tvrtka je implementirala i uvažava norme koje su temelj odgovornog i kvalitetnog poslovanja. Dva najčešće istaknuta standarda koja Eko papir ističe su ISO 14001 i ISO 9001.

ISO 14001 međunarodno je priznat standard za sustave upravljanja okolišem poznat još kao i EMS (Environmental Management System). Eko papir implementacijom ove norme pokazuje svoju predanost održivom razvoju i očuvanju okoliša. To uključuje praćenje i optimizaciju resursa te odgovorno gospodarenje otpadom. Ova norma propisuje i zakonske regulative koje se odnose na zaštitu okoliša, koje Eko papir zadovoljava.

ISO 9001 norma poznata je još i kao QMS (Quality Management System) međunarodni je standard za upravljanje kvalitetom. Ovaj standard odnosi se na postizanje najviše razine kvalitete i zadovoljstva kupaca optimizacijom procesa unutar organizacije. Implementacijom ove norme Eko papir osigurava da su svi procesi proizvodnje podvrgnuti strogim kontrolama kvalitete. Od nabave sirovina do krajnje proizvodnje i transporta. Ovaj standard također stavlja veliki naglasak na povratne informacije kupaca, što omogućuje brzo i lako zadovoljavanje njihovih potreba i poboljšanje vlastitih proizvoda.

4.2. Reciklaža papira i folije

Budući da su svi proizvodi tvrtke Eko papir sačinjeni od papira ili kombinacije papira i folije, jasno je da se prilikom proizvodnje stvara proizvodni otpad. Kako bi se smanjio negativni utjecaj na okoliš i osiguralo odgovorno gospodarenje otpadom, otpadni papir i folija odvajaju se u preše koje komprimiraju otpadni papir ili foliju u čvrste povezane bale. Te bale se privremeno skladište u skladišnim prostorima tvrtke.

Slika 3 Prešani papir u balama

Nakon što se skupi dovoljan broj bala, one se odvoze u tvrtke koje se bave recikliranjem. U tim tvrtkama se papir i folija obrađuju kako bi se ponovno iskoristili u proizvodnim ciklusima. Time se smanjuje potreba za novim resursima. Ovaj sustav reciklaže u skladu je s održivim politikama Eko papira i postavlja visoke standarde unutar industrije.

4.3. Solarna elektrana

Tvrtka Eko papir veliki je potrošač električne energije zbog svojih velikih proizvodnih linija. S toga je prepoznata logična opcija, a to je potreba za alternativnim izvorima električne energije. Postavljanje solarne elektrane prikazalo se kao logičan korak prema dugoročnoj uštedi i smanjenju ekološkog otiska na prirodu. Solarna elektrana generira značajan dio električne energije potrebne za rad pogona, što između ostalog smanjuje utjecaj stakleničkih plinova.

Prednost kod postavljanja solarnih panela predstavlja sama struktura poslovnih objekata. Tvornicu čine proizvodne hale i skladišta pozamašnih kvadratura koje posjeduju velike krovne površine koje su idealne za instalaciju solarnih panela.

Instalacija solarnih panela nudi brojne dugoročne koristi. Troškovi električne energije značajno se smanjuju pa tvrtka manje reagira na fluktuacije cijena električne energije. Uz to, ovakav sustav pridonosi imidžu tvrtke i konkurentnosti na tržištu u današnje vrijeme kada su potrošači i poslovni partneri sve svjesniji zaštite okoliša

4.4. Električne punionice za vozila

Prilikom posljednjeg ciklusa širenja poslovanja, tvrtka je odlučila strateški postupiti i uz proširenje proizvodnih kapaciteta uložiti u implementaciju održivih rješenja koja donose smanjenju negativnog utjecaja na okoliš. U sklopu tog širenja kupljeno je zemljište na kojem je kasnije napravljena proizvodna hala. Uz povećanje proizvodnih mogućnosti, iskorištena je i prilika da se uvedu napredne ekološke inicijative kao što su električne punionice za vozila.

Izgradnjom nove hale pojavila se i potreba za novim parkirnim mjestima za zaposlenike i posjetitelje. Umjesto da se to parkiralište svede samo na konvencionalne parkirne prostore,

tvrtka je vidjela priliku za dodatni doprinos ekološkoj održivosti. Prateći današnje trendove povećanja vozila na električni pogon, odlučeno je ugraditi dvije punionice za električna vozila.

Instalacija električnih punionica pokazuje proaktivni stav tvrtke prema podržavanju zelene mobilnosti. Eko papir ne samo da podržava zaposlenike i poslovne partnere na prelazak na električna vozila, već stvaraju infrastrukturu koja će im taj prelazak učiniti bezbolnijim.

5. PRIMJERI PRAKSI ODRŽIVOG POSLOVANJA

5.1. Solarna elektrana

Tvrtka Eko papir gotovo na svim svojim pogonima ima postavljene solarne panele. Proces postavljanja panela provodio se u dvije faze. Svaka s ciljem povećanja energetske učinkovitosti i optimizacije proizvodnih procesa.

U prvoj fazi na krovove tadašnjih proizvodnih hala i skladišta postavljeno je solarnih panela ukupnog kapaciteta od 175 kWh. Ova investicija je u značajnoj mjeri smanjila trošak struje za tvrtku uzeći u obzir da je tada bilo mnogo manje velikih potrošača električne energije. Međutim, stalnim širenjem proizvodnih kapaciteta, gradnjom proizvodnih pogona i kupnjom strojeva, ubrzo je postalo jasno da su potrebni dodatni kapaciteti kako bi se zadovoljile rastuće energetske potrebe.

Slika 4 Tvrtka Eko papir prije druge faze postavljanja solarnih panela

Nakon izgradnje najveće proizvodne hale koja je tvrtki omogućila značajno povećanje kapaciteta proizvodnje, uslijedila je druga faza postavljanja solarnih panela. U ovoj fazi postavljeno je dodatnih 200 kWh solarnih panela čime je ukupan kapacitet generirane električne energije dosegao još višu razinu. Ova dodatna investicija omogućila je da se tvrtka još jednom oslobodi značajnog djela kupovanja električne energije smanjujući još jednom trošak električne energije i negativan utjecaj na okoliš.

Unatoč značajnom utjecaju solarnih panela, Eko papir je tijekom svog poslovanja ulagao u proizvodne kapacitete, što je dovelo do stalnog povećanja potrošnje električne energije. Kako se poslovanje širilo, proizvodni pogoni su dobivali sve više strojeva koji su veliki potrošači energije. Da bi tvrtka zadovoljila rastuće potrebe za električnom energijom, bila je prisiljena zakupiti dodatnu snagu od Elektre omogućavajući tako stabilnu opskrbu električnom energijom.

Ukupna investicija Tvrtke u postavljanje solarnih panela iznosila je 345.000 eura. To predstavlja dugoročnu investiciju u ekološki održive izvore energije. Nakon završetka druge faze postavljanja solarnih panela i puštanja svih strojeva u pogon, tvrtka je uspjela ostvariti uštedu od 33% na troškovima električne energije. Mjesečni trošak električne energije bez solarnih panela iznosio bi 30.000 eura. Međutim uz pomoć solarnih panela taj trošak pada na 20.000 eura. Time dolazimo do značajne mjesečne uštede od 10.000 eura koja na godišnjoj razini tvrtki omogućuje značajno smanjenje operativnih troškova.

Kada se usporedi ušteta od 10.000 eura mjesečno sa ukupnim troškom investicije od 345.000 eura, vidi se da se ulaganje u solarne panele isplati u relativno kratkom roku. Ako tvrtka nastavi ostvarivati mjesečnu uštedu od 10.000 eura, cjelokupna investicija mogla bi se isplatiti za otprilike tri godine, nakon čega će tvrtka nastaviti uživati značajne financijske uštede.

Ove uštede, osim što doprinose većoj profitabilnosti tvrtke, omogućuju dodatna sredstva koja se mogu reinvestirati u neke buduće projekte. Dugoročno gledano ova investicija predstavlja strateški važan potez za Eko papir.

Uz financijske uštede koje Solarni paneli pružaju, važno je uzeti u obzir i dodatne troškove održavanja. Jedan i jedini trošak održavanja solarnih panela jest trošak njihovog pranja. Taj trošak godišnje iznosi 1.500 eura. Redovito čišćenje solarnih panela neophodno je za

održavanje njihovog punog potencijala, jer se tijekom vremena na njima može nakupiti prašina, prljavština, pelud i druge nečistoće koje smanjuju njihovu učinkovitost.

Iako je trošak pranja nužan, on je relativno mali u odnosu na ostvarene uštede. Daljnjim računanjem dolazimo do računice koja kaže kako trošak održavanja iznosi 1.25% godišnje uštede koju pružaju solarni paneli.

Također su mogući nepredvidivi troškovi održavanja na koje se ne može utjecati. To mogu biti vremenske nepogode poput tuče i strašnih vjetrova koji mogu trajno oštetiti solarne panele. Još jedan od nepredvidljivih troškova mogu biti otkazivanje neke od ključnih komponenti sustava. Eko papir do sada nije imao nepredvidljive troškove održavanja, a solarne panele koristi već više od pet godina.

5.2. Reciklaža papira i folije

Kako je već prije spomenuto, tvrtka Eko papir na godišnjoj bazi reciklira značajnu količinu papira i folije. Taj papir otkupljuje Hrvatska tvrtka DS Smith koja je poznata po svojim ekološkim praksama. Iz Eko papira se na recikliranje 2023. godine odvezlo 910.000 kg papira. Gotovo milijun kilograma recikliranog papira predstavlja značajan doprinos očuvanju šuma i smanjenju emisija CO₂, budući da reciklaža papira troši značajno manju količinu energije i vode u odnosu na proizvodnju novog papira.

Osim papira, Eko papir reciklira i foliju, iako u znatno manjim količinama od papira. U 2023. godini reciklirano je 5.660 kilograma folije. Količina reciklirane folije je manja od papira iz razloga što se proizvodi manje vrećica koje u sebi sadrže i foliju.

S obzirom da je papir jedan od najčešće recikliranih materijala, otpadni papir sakupljen od tvrtke Eko papir može se kasnije ponovno iskoristiti na mnogo načina. Papir kao svestran i široko korišten materijal ima velik potencijal za ponovnu upotrebu. Nakon prerade recikliranog papira, taj papir može poslužiti u proizvodnji mnogih proizvoda poput novog papira, kartonske ambalaže, toalet papira, maramica, izolacijskih materijala, komposta, pa čak i kao sirovina za proizvodnju energije.

Eko papir je na reciklažu 2023. godine poslao 910.000 kilograma otpadnog papira. Ta količina papira, kroz odgovarajući proces reciklaže, mogla bi stvoriti više od 800.000 kilograma novog papira, ovisno o vrsti papira koja se želi dobiti i procesu recikliranja.

Proces recikliranja papira koristi znatno manje električne energije i vode u odnosu na proizvodnju novog papira. Na primjer, recikliranje jedne tone papira uštedi do 4.000 kWh energije. To je dovoljno da opskrbi prosječno kućanstvo električnom energijom tijekom cijele godine.

6. Ekonomija i financijski aspekti održivog poslovanja

6.1. Troškovi i koristi održivog poslovanja

Dok Europska unija razmatra novi nacrt Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivom razvoju i povezane standarde održivosti, upečatljivi novi dokazi pokazuju da predloženo zakonodavstvo štedi novac poslovanju umjesto da ga košta. Na taj način vladajući osiguravaju poticanje korporacija na održivost njihova poslovanja.

Institut za društveno odgovorno poslovanje navodi ,kako novi troškovi zakonodavstva ne samo da su zanemarivi, već će voditi prema smanjivanju troškova do 41.700 eura godišnje po poduzeću. Novi nacrt EU-ove Direktive o izvješćivanju o održivosti poduzeća (CSRD) nastoji četiri puta povećati broj obuhvaćenih poduzeća diljem Europe u usporedbi s postojećim pravilima i ključan je u iskorištavanju prilika za tvrtke koje proizlaze iz EU strategije održivog financiranja i zelenog sporazuma.

Prednosti izvješćivanja o održivosti pojačane su brzim porastom zabrinutosti investitora za okoliš, društvo i upravljanje. Nadalje, strategija Europske unije za financiranje održivosti ima za cilj usmjeriti 850 milijardi EUR kroz mješavinu pravnih zahtjeva, poticaja i mjerila za potporu održivim aktivnostima.

Doista, pokazuje se da je eksplozija potražnje za informacijama o održivosti od strane različitih aktera pravi budući trošak za poslovanje, neizbježan osim ako se ne uspostavi šire prihvaćeni skup standarda, koji će omogućiti postojećem fragmentiranom krajoliku zahtjeva za izvješćivanjem da se ujedini (Howitt, 2021.).

6.2. Utjecaj održivih praksi na profitabilnost

Najutjecajnije održive prakse koje tvrtka Eko papir implementira u svoje poslovanje uključuju recikliranje papira i folije, stjecanje i održavanje certifikata za održivost te proizvodnju električne energije preko solarnih panela. Ove održive prakse osim što pridonose očuvanju okoliša, već i značajno poboljšavaju financijsku situaciju tvrtke. Svaka od navedenih praksi generira prihod na različit način. Na temelju ovih praksi može se izvesti zaključak da je održiv razvoj duboko integriran u poslovni model Eko papira te doprinosi ekološkoj i ekonomskoj održivosti poslovanja.

6.2.1. Recikliranje papira i folije

Tijekom procesa proizvodnje, neizbježno je stvaranje proizvodnog otpada. Taj otpad obično nastane zbog različitih tehničkih faktora poput pogrešno formirane vrećice, papir koji se troši na reprogramiranje stroja i njihovo podešavanje te nepažnjom radnika. Iako se količine otpada ne čine velikima na prvi pogled, kada se uzme u obzir da svaki stroj i radnik tijekom smjene stvori određenu količinu otpada, ta brojka postaje značajna. Zbog toga se tvrtka konstantno bori sa smanjivanjem količine otpada.

Eko papir umjesto da plaća odvoz ovog otpada na odlagalište, tvrtka primjenjuje održivo rješenje recikliranjem. Otpadni papir, folija i drugi materijali prešaju se i prodaju reciklažnim tvrtkama kao sirovinski materijal. Na taj način otpad koji nastaje u proizvodnji ne postaje trošak, već stvara prihod za tvrtku.

Ovim pristupom tvrtka pokazuje kako se učinkovito gospodarenje otpadom može uključiti u poslovni model poslovanja, te da održive prakse mogu rezultirati financijskim koristima. U konačnici, proces recikliranja ne samo da smanjuje troškove zbrinjavanja, već i doprinosi stvaranju dodatnog prihoda.

6.2.2. Certifikati

Certificirani proizvodi koji nose oznake poput FSC ili sličnih certifikata obično su skuplji jer se proizvode od certificiranih sirovina sa poznatom i transparentnom poviješću, uz garanciju

da su proizvedeni na održiv i odgovoran način. Materijali tih sirovina praćeni su kroz cijeli lanac opskrbe. Od šume do konačnog proizvoda. Ovaj rigorozni proces praćenja sirovina neizbježno povisuje cijenu proizvodnje certificiranih proizvoda. Takve sirovine skuplje su zbog dodatnih troškova vezanih za održivo gospodarenje i ekološke procese. Međutim, ta povećana cijena resursa direktno se odnosi na cijenu krajnjeg proizvoda. Kupci su toga svjesni, kao i dodatne vrijednosti koju donose certifikati poput FSC-a i spremni su platiti više za proizvode koji su proizvedeni odgovorno i u skladu s visokim standardima održivosti.

Zbog toga Tvrtka Eko papir ne snosi nikakve dodatne troškove ili gubitke prilikom korištenja sirovina iz certificiranih izvora. Umjesto toga, viša cijena resursa kompenzira se kroz krajnju cijenu proizvoda. Time se osigurava da održiva proizvodnja ne narušava profitabilnost tvrtke. Certificirani proizvodi često imaju dodanu vrijednost na tržištu jer sve veći broj potrošača preferira i spremni su platiti više za proizvode koji pridonose očuvanju okoliša

6.2.3. Solarna elektrana

Postavljanje solarnih panela na pogonima tvrtke dugoročna je investicija čija se profitabilnost procjenjuje kroz nekoliko godina. Iako je inicijalni trošak investicije prilično visok, prednosti koje donosi jasno opravdavaju inicijalni trošak. Solarni paneli zahtijevaju značajna početna ulaganja koja uključuju trošak nabave, instalacije i spajanje na električnu mrežu, ali već nakon tri godine ta investicija se isplaćuje zahvaljujući prinosima koji donose.

Uštede koje solarni paneli donose nisu zanemarive, a nakon što se investicija otplati, oni nastavljaju generirati mjesečni povrat od 33%. S obzirom na stalnu promjenu cijena energenata na tržištu, solarni paneli omogućavaju sigurnost i predvidljivost troškova u određenoj mjeri. Ova investicija pokazala se kao iznimno isplativa odluka koja osigurava dugoročne uštede i pozitivan utjecaj na okoliš.

7. Društvena odgovornost tvrtke

7.1. Odnos prema zaposlenicima

Odnosi prema zaposlenicima u tvrtki Eko papir temelje se na dugogodišnjim industrijskim praksama koje su usmjerene na postizanje stabilnosti, sigurnosti i jasno definiranu strukturu unutar radnog okruženja. Tvrtka stvara radnu kulturu koja je usmjerena na zajedničke vrijednosti uključujući timski rad.

Iako je Eko papir tradicionalna tvrtka, mnogo pažnje posvećuje modernizaciji svojih proizvodnih procesa i kontinuiranom poboljšanju uvjeta rada za svoje zaposlenike. U proizvodnim tvrtkama poput ove, sigurno i zdravo radno okruženje je od ključne važnosti. Zbog toga je tvrtka uložila značajne resurse u inovacije koje optimiziraju proizvodnju i stvaraju ugodnije, zdravije i sigurnije radno okruženje. Jedna od važnih mjera je postavljanje jasnih upozorenja o savjesnom rukovanju strojevima, čime se zaposlenike konstantno podsjeća na potrebu za oprezom i odgovornošću prilikom rukovanja strojevima i opremom. Uz to tvrtka je osigurala stanice sa čepićima za uši zbog buke koju strojevi proizvode.

Ventilacijski sustavi koji odvođe prašinu, toplinu i druge čestice iz zraka također su ključni za održavanje zdravog radnog prostora. Nadalje, u pogonima su postavljene grijalice i klima uređaji koji omogućuju optimalne radne uvjete kroz cijelu godinu bez obzira na vanjske uvjete. Ove mjere direktno povećavaju udobnost zaposlenika, što direktno utječe na njihovo zadovoljstvo i učinkovitost.

Tvrtka je svjesna potrebe za održavanje radne discipline i učinkovitosti, ali istovremeno se trudi izgraditi odnos povjerenja i međusobnog poštovanja sa zaposlenicima. Zadovoljni radnici ključni su za postizanje optimalnih rezultata, s toga tvrtka ulaže napore u stvaranje pozitivne radne atmosfere u kojoj će radnici osjećati sigurnost i stabilnost.

Važnost pružanja stabilnih uvjeta zapošljavanja u Eko papiru odražava se na kontinuirano zapošljavanje pod jasnim uvjetima, bez nesigurnosti oko trajanja ugovora ili radnog mjesta. Zaposlenicima je osigurana redovita plaća koja je u skladu s industrijskim standardima što omogućava radnicima povjerenje u upravu tvrtke. Ovaj pristup omogućuje tvrtki da izgradi odnos lojalnosti sa zaposlenicima, dok istovremeno zadržava visoku razinu poslovne učinkovitosti.

7.2. Suradnja s lokalnom zajednicom

Prepoznavanje važnosti uspostavljanja i održavanja čvrstih veza s lokalnom zajednicom vrlo je korisno za dugoročan uspjeh tvrtke, s toga tvrtka Eko papir ne zanemaruje ovaj aspekt. Tvrtka je svjesna svoje uloge ne samo kao poslovnog subjekta, već i kao važnog dionika u razvoju lokalne zajednice. Jedan od glavnih načina na koji Eko papir pomaže lokalnoj zajednici jest pružanje radnih mjesta za lokalno stanovništvo. To je posebno značajno u manjim zajednicama gdje je mogućnost zaposlenja često ograničena.

Eko papir nosi titulu najveće tvrtke po broju zaposlenih u bližoj okolici. Svojim zapošljavanjem lokalnih radnika ne samo da sudjeluje u smanjenju stope nezaposlenosti, već utječe i na gospodarski rast.

Zapošljavanjem lokalnog stanovništva tvrtka pomaže u zadržavanju mladih u ruralnim sredinama. To je danas jedan od ključnih demografskih izazova sa kojima se suočavaju mnoge zajednice. Pružanjem stabilnih radnih mjesta tvrtka potiče mlade ljude da ostanu u svojim mjestima, a ne da traže prilike u većim gradovima ili inozemstvu.

Osim kroz zapošljavanje, Eko papir sudjeluje u životu lokalne zajednice kroz razne oblike sponzorstva i donacija. Tvrtka redovito podržava lokalne događaje, što uključuje sponzorstvo sportskih manifestacija, kulturnih događanja i drugih aktivnosti koje okupljaju lokalno stanovništvo i promiču zajedništvo. Ovakvim sudjelovanjem, Eko papir pokazuje ne samo svoju poslovnu prisutnost, već i brigu za dobrobit zajednice u kojoj posluje. Posebno se ističe podrška lokalnim školama, sportskim klubovima, nogometnim timovima i sportskim turnirima.

Suradivanje s lokalnim dobavljačima dodatno jača ekonomski razvoj zajednice, a tvrtka Eko papir to prepoznaje kao ključnu komponentu svoje strategije poslovanja. Kroz poslovne odnose s lokalnim proizvođačima i dobavljačima, tvrtka aktivno doprinosi jačanju lokalnog gospodarstva, omogućujući manjih tvrtkama i obrtima rast i održivost. Primjer toga je nabava resursa poput kartonskih kutija iz Koprivnice, čime Eko papir ne samo da podržava lokalnu industriju, već i smanjuje troškove i emisije povezane s transportom, čineći svoje poslovanje ekološki prihvatljivijim.

Kroz ove inicijative se doprinosi gospodarskom razvoju i ekološkoj osviještenosti lokalne zajednice i grade se dugoročni odnosi sa susjedima. Tvrtka je svjesna da njen uspjeh ovisi o povjerenju lokalne zajednice te kontinuirano radi na održavanju dobrih odnosa.

8. Utjecaj na okoliš

Eko papir kao tvrtka koja se bavi proizvodnjom papirnate ambalaže ima snažan utjecaj na okoliš, ali nastoji minimizirati taj utjecaj kroz primjenu održivih praksi. Njihov utjecaj može se analizirati kroz nekoliko ključnih aspekata.

Eko papir za veliki dio svojih proizvoda koristi resurse iz održivih izvora. Uključivanje recikliranog papira u proizvodni proces omogućava tvrtki da smanji potrebu za novim sirovinama i doprinosi smanjenju otpada. Osim toga, značajna količina drva koje se koristi za proizvodnju papira dolazi iz certificiranih šuma kojima se upravlja na održiv način, što znači da su te šume pažljivo nadzirane kako bi se osiguralo očuvanje bioraznolikosti, spriječilo prekomjerno krčenje i omogućilo prirodno obnavljanje. Na taj se način smanjuje negativan utjecaj na ekosustav i potiče odgovorno gospodarenje šumama.

Veliki naglasak se stavlja na recikliranje. Eko papir se također posvećuje odgovornom upravljanju vlastitim otpadom. Sav otpadni papir i folija nastali tijekom proizvodnog procesa sustavno se odvoze na recikliranje, omogućujući ponovno korištenje tih materijala u daljnjoj proizvodnji. Ova praksa cirkularne ekonomije smanjuje količinu otpada koji bi inače završio na odlagalištima, smanjujući tako i emisije ugljičnog dioksida te druge negativne posljedice po okoliš.

Iako je kao proizvodnoj tvrtki nemoguće potpuno izbjeći ekološki utjecaj, predanost Eko papira održivom razvoju značajno pomaže u minimiziranju tog utjecaja. Tvrtka kontinuirano ulaže u ekološki prihvatljive tehnologije i procese, svjesna svoje odgovornosti prema okolišu. Ovaj pristup ne samo da smanjuje ekološki otisak, već i osigurava dugoročnu održivost.

9. Izazovi i prepreke u održivom poslovanju

9.1. Unutarnji izazovi

Tvrtke koje se koncentriraju na održivo poslovanje suočavaju se sa brojnim unutarnjim izazovima i preprekama koje mogu utjecati na uspjeh ekoloških inicijativa. Eko papir nije iznimka. Iako se tvrtka trudi smanjiti utjecaj na okoliš i unaprijediti svoje poslovanje postoje značajni utjecaji koji mogu narušiti te aktivnosti.

Prvi izazov s kojim se Eko papir suočava jest integracija održivosti u sve aspekte poslovanja, što zahtijeva temeljitu promjenu poslovnih procesa i kontinuiranu prilagodbu. Tvrtka se predano trudi iskoristiti svaku dostupnu priliku kako bi na odgovoran i savjestan način gospodarila otpadom te time smanjila svoj ekološki otisak. Svjesna važnosti razvrstavanja otpada, tvrtka Eko papir pomno prati nove trendove i tehnološka dostignuća u tom području, kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje otpadom i maksimalnu stopu recikliranja. Ovaj proaktivan pristup ne samo da uključuje standardno recikliranje materijala kao što su papir i folija, već i konstantno istraživanje novih metoda koje omogućuju bolje i brže razvrstavanje te optimizaciju cjelokupnog procesa.

Drugi, a možda i najveći izazov s kojim se Eko papir suočava, predstavlja otpor zaposlenika prema promjenama. U tradicionalnim proizvodnim sektorima, uključujući papirnu industriju, uvođenje novih tehnologija i održivih praksi često nailazi na otpore među radnicima. Zaposlenici koji su navikli na ustaljene rutine i procese mogu osjetiti nelagodu i nesigurnost prilikom prilagodbe na novine, što može značajno utjecati na njihovu učinkovitost i produktivnost. U Eko papiru, prilikom prelaska na novu tehnologiju i implementacije održivih praksi, bilo je potrebno i do tri tjedna da se radnici potpuno prilagode i prestanu pružati otpor. Ovo razdoblje prilagodbe bilo je ključno za uspješnu integraciju promjena u radne procese. Zaposlenici su često bili zabrinuti zbog promjene u svojim radnim rutinama, što je moglo izazvati osjećaj nesigurnosti i straha od nepoznatog.

Još jedan značajan izazov s kojim se Eko papir suočava jest balansiranje između ekoloških i poslovnih ciljeva. Dok tvrtka nastoji ugraditi održivost u sve aspekte svog poslovanja, ključno je osigurati da ekološke inicijative ne ugrožavaju profitabilnost i konkurentnost na tržištu. U stvarnosti, ovaj izazov često vodi ka potrebi za kompromisima, gdje se mora pažljivo vagati između ekoloških prednosti i ekonomskih zahtjeva.

Ekološki ciljevi, kao što su smanjenje emisija stakleničkih plinova, smanjenje otpada ili upotreba certificiranih održivih materijala, mogu često rezultirati dodatnim troškovima. Na primjer, implementacija naprednih tehnologija za smanjenje ekološkog otiska ili ulaganje u energetske učinkovitije sustave može povećati početne investicije i operativne troškove. S druge strane, ove investicije mogu donijeti dugoročne koristi, uključujući smanjenje troškova energije, povećanje učinkovitosti resursa i poboljšanje korporativne slike.

Zaštita okoliša postaje ključni faktor poslovne konkurentnosti na tržištu, a rastući ekološki problemi predstavljaju poseban izazov za marketinške strategije i aktivnosti. Sve više poduzeća koristi inovativna rješenja u području zaštite okoliša kako bi pokazala brigu za svoje kupce i klijente. Pružanjem dodatnih vrijednosti, koje očekuju ekološki osviješteni potrošači, nastoje se izdvojiti od konkurenata i postići bolje tržišno pozicioniranje (Shahin i Zairi, 2007). Održavanje visoke razine inovacija ključno je za osiguranje visoke razine održivosti, a ovaj aspekt postaje sve važniji u suvremenom poslovnom okruženju. Uvođenje inovacija koje su usklađene s ekološkim ciljevima ne samo da doprinosi smanjenju negativnog utjecaja na okoliš, već također može značajno poboljšati efikasnost i konkurentnost tvrtke. Međutim, ovaj proces zahtijeva kontinuirani razvoj i prilagodbu, što može biti posebno zahtjevno za tradicionalnu proizvodnu industriju poput one u kojoj posluje Eko papir.

Tradicija i inovacija često se mogu činiti kao suprotstavljene sile, posebno u industrijama s dugom poviješću i ustaljenim praksama. U proizvodnim sektorima, gdje su procesi često duboko ukorijenjeni i složeni, uvođenje novih tehnologija i održivih praksi često nailaze na otpore i izazove.

9.2. Vanjski izazovi

Vanjski utjecaji jednako su važni za poduzeće kao i unutarnji. Oni dolaze iz šireg okruženja koje tvrtka ne može kontrolirati, ali mora reagirati na njih kako bi ostala konkurentna.

Tvrtke koje usvajaju osnovne principe ovog rada razumiju da se obnovljivim resursima ne daje dovoljno vremena za regeneraciju, što povećava pritisak na neobnovljive resurse, čije iskorištavanje dodatno ugrožava ekosustave. Zbog toga tvrtke igraju ključnu ulogu u prilagođavanju razvojnih strategija kako bi odgovorile na nove izazove vanjskih faktora te

stvorile održivo poslovanje. Brze promjene u poslovnom okruženju suočavaju tvrtke s sve jačom konkurencijom (Wingwon 2012).

Jedan od ključnih izazova odnosi se na zakonske regulative i njihove česte promjene, što predstavlja značajnu prepreku u održavanju usklađenosti i operativne efikasnosti. U Republici Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, regulativni okvir se redovito mijenja kako bi se prilagodio novim ekološkim standardima, gospodarskim uvjetima i društvenim potrebama.

Neusklađenost s novim propisima može imati ozbiljne posljedice za tvrtku. Prvo, može dovesti do financijskih kazni koje se mogu kretati u značajnim iznosima, ovisno o vrsti i težini prekršaja. Kazne mogu uključivati novčane sankcije, koje ne samo da povećavaju operativne troškove, već također mogu utjecati na financijsku stabilnost i profitabilnost tvrtke. Osim toga, ove kazne mogu narušiti reputaciju tvrtke, što može imati dugoročne posljedice na povjerenje kupaca i poslovne partnere.

Drugi važan aspekt je mogućnost dodatnih troškova povezanih s prilagodbom na nove regulative. Implementacija novih standarda može zahtijevati dodatne investicije u tehnologiju, obuku zaposlenika, prilagodbu procesa ili čak promjenu materijala koji se koristi. Ovi dodatni troškovi mogu predstavljati značajan financijski teret, posebno za tvrtke koje su već angažirane u velikim projektima ili imaju ograničene resurse za ulaganje

Pritisak na poslovanje Eko papira može se dodatno povećati zbog tržišne konkurencije i zahtjeva potrošača, što predstavlja značajan izazov u održavanju konkurentnosti i zadovoljstvu kupaca. Tržišna konkurencija u industriji proizvodnje papirnate ambalaže može biti vrlo intenzivna, s brojnim tvrtkama koje se bore za udio na tržištu. Ova konkurencija može dovesti do pritiska na cijene, smanjenja profitnih marži i potrebe za stalnim inovacijama kako bi se zadržala konkurentna prednost.

Osim tržišne konkurencije i zahtjeva potrošača, Eko papir se suočava i s izazovima koji proizlaze iz nestabilnosti cijena i dostupnosti sirovina. Globalno tržište sirovina može biti vrlo nepredvidivo, s cijenama koje variraju zbog promjena u opskrbnim lancima, političkim ili ekonomskim nesigurnostima, te promjenama u regulativama ili trgovinskim politikama. Na primjer, cijene drva i recikliranog papira mogu značajno fluktuirati, što utječe na troškove proizvodnje i može dovesti do potrebe za prilagodbom cijena proizvoda ili smanjenjem profitnih marži.

Klimatske promjene i sve češći ekstremni vremenski uvjeti, poput potresa, poplava i drugih prirodnih katastrofa, predstavljaju ozbiljne prijetnje za poslovanje Eko papira. Ovi fenomeni mogu imati izravan i značajan utjecaj na operativne aspekte tvrtke, posebno u smislu stabilnosti opskrbe sirovinama i kontinuiteta proizvodnje.

Ekstremni vremenski uvjeti mogu uzrokovati značajne poremećaje u opskrbnim lancima, što može rezultirati teškoćama u nabavi ključnih resursa poput papira i drva. Poplave mogu oštetiti infrastrukturu i skladišta, dok potresi mogu uzrokovati fizičke štete na proizvodnim pogonima i skladištima. Ovi problemi mogu dovesti do kašnjenja u proizvodnji, povećanih troškova popravaka i obustava rada, što direktno utječe na poslovne operacije i profitabilnost.

10. Zaključak

Održivo poslovanje ključni je element dugoročne održivosti i uspješnosti. Njegova važnost očituje se kroz integraciju ekoloških, društvenih i ekonomskih aspekata u sve aspekte poslovanja. Tvrtka Eko papir pažljivo je oblikovala svoju poslovnu strategiju kako bi bila usklađena s globalnim trendovima održivosti, što se reflektira u njihovim proizvodnim procesima, odnosima s lokalnom zajednicom i brigom za zaposlenike. Kroz analizu poslovne strategije, jasno je da Eko papir aktivno provodi ekološke inicijative, poput korištenja recikliranih materijala, postavljanja solarnih panela i primjene certificiranih održivih resursa, čime značajno smanjuje negativan utjecaj na okoliš. Ove ekološke prakse ne samo da doprinose zaštiti prirode, već pomažu tvrtki u smanjenju operativnih troškova, što dugoročno povećava njihovu profitabilnost. Kombinacija ekoloških inicijativa, odgovornog upravljanja prema zaposlenicima i aktivne uloge u lokalnoj zajednici čini tvrtku Eko papir primjerom uspješne implementacije održivih praksi u poslovanje. Integracija tih ključnih aspekata ne samo da osigurava dugoročnu održivost tvrtke.

Mnoge su tvrtke danas uspjele postići značajan napredak u smanjenju negativnog utjecaja na okoliš kroz integraciju održivih praksi u sve faze poslovanja, počevši od nabave sirovina pa sve do upravljanja otpadom i resursima. Ovaj napredak očituje se u primjeni ekološki prihvatljivih tehnologija, optimizaciji proizvodnih procesa te povećanoj svijesti o odgovornom korištenju prirodnih resursa. Tvrtke uvode inicijative poput korištenja recikliranih materijala, smanjenja emisije stakleničkih plinova i učinkovitijeg upravljanja energijom, čime ne samo da

smanjuju svoj ekološki otisak, već doprinose globalnim naporima za očuvanje okoliša. Međutim, unatoč postignutom napretku, tvrtke se suočavaju s nizom unutarnjih i vanjskih izazova koji usporavaju daljnji razvoj održivih praksi. Upravo zbog ovih izazova, tvrtke se moraju kontinuirano prilagođavati te aktivno uključivati inovacije u svoje poslovanje. Inovativni pristupi, poput digitalizacije i automatizacije proizvodnih procesa, korištenja obnovljivih izvora energije ili primjene kružne ekonomije, ključni su za očuvanje održivosti u dinamičnom poslovnom okruženju. Stoga, dugoročni uspjeh tvrtki ovisit će o njihovoj sposobnosti da balansiraju između ekoloških ciljeva i poslovne profitabilnosti, uz stalno prilagođavanje promjenjivim uvjetima i zahtjevima tržišta.

Na primjeru tvrtke Eko papir jasno se može vidjeti kako održivo poslovanje nije samo etički ispravan pristup, već postaje nužnost u današnjem poslovnom okruženju. Održiva strategija, kao što je pokazao Eko papir, donosi višestruke dugoročne koristi, ne samo za samu tvrtku, već i za širu zajednicu i okoliš. Implementacijom praksi poput recikliranja, korištenja obnovljivih izvora energije i ekološki certificiranih materijala, tvrtke mogu smanjiti svoj negativan utjecaj na okoliš, istovremeno zadržavajući ili čak povećavajući svoju konkurentnost na tržištu. Takav model poslovanja može poslužiti kao inspiracija i vodič drugim tvrtkama koje tek ulaze u proces implementacije održivih praksi. Ulaganje u ekološki održive strategije donosi brojne prednosti, poput jačanja reputacije, privlačenja ekološki osviještenih potrošača i smanjenja operativnih troškova.

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Mateo Majdak (*ime i prezime*) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog rada pod naslovom Održivo poslovanje na primjeru tvrtke Eko papir d.o.o. (*upisati naslov*) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

Mateo Majdak

(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

Popis literature:

1. Ameer, R., Othman, R. (2012). Sustainability Practices and Corporate Financial Performance: A Study Based on the Top Global Corporations. *Journal of Business Ethics*, 108, 61–79.
2. Daood, A., & Menghwar, P. S. (2017). Understanding creating shared value. *Proceedings of the 10th Annual Conference of the EuroMed Academy of Business*. Rome, Italy.
3. Kallio T.J., Nordberg P. and Ahonen A. Rationalising Sustainable Development – a critical treatise', *Sustainable Development*, 15:41–51, 2007.
4. Katavić, I. (2013). Kako prestići konkurente: Društveno odgovorno poslovanje: Strateška opcija za razvoj konkurentne prednosti. Veleučilište Vern'. Preuzeto s: <http://www.vern.hr/docs/medijske-stipendije-2012-2013/POM/Ivica-Katavic-Kako-prestici-konkurente-25-1-2013.pdf> (24.08.2024)
5. Nidžara Osmanagić, B. (2010). *Kontroling između profita i održivog razvoja*. Zagreb: M.E.P. d.o.o.
6. Norgaard, Richard B. (1994). *Development Betrayed: The End of Progress and a Coevolutionary Revisioning of the Future*, p. 2. New York and London: Routledge.
7. Machiedo V. i Tanković M. (1996). *Banka kao nukleus razvijanja ekološke svijesti njezinih komitenata (Iskustvo Zagrebačke banke d.d.)*. Zagreb: Gospodarstvo i okoliš.
8. Mohamed Rabie 2016. *A Theory of Sustainable Sociocultural and Economic Development* (pp.17-31)
9. Patzelt, H. i Shepard, D. A. (2011). Recognizing Opportunities for Sustainable Development. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35 (4), 631- 652. doi: 10.1111/j.1540-6520.2010.00386.x
10. Richard Howitt, 2021., *The business case is won - how the benefits of mandatory sustainability reporting by business, really do outweigh the costs – Part One* pogledano 23.8.2024.

<https://www.allianceforcorporatetransparency.org/news/the-business-case-is-won-how-the-benefits-of-mandatory-sustainability-reporting-by-business-really-do-outweigh-the-costs-part-one.html>

11. Shahin, A. i Zairi, M. (2007). Corporate governance as a critical element for driving excellence in corporate social responsibility. *International Journal of Quality and Reliability Management*, 24 (7).
12. Stiglitz, J. (2002). *Globalization and Its Discontents*. W. W. Norton & Company.
13. Wingwon, B. (2012). Effect of Entrepreneurshio, Organization Capability, Strategic Decision Making and Innovation toward the Competitive Advantage of SMEs Enterprises. *Journal of Management and Sustainability*, 2 (1), 137-150. doi: 10.5539/jms.v2n1p137
14. O'Sullivan, Arthur; Sheffrin, Steven M. (2003.): *Economics: Principles in action*, Upper Saddle River, New Jersey 07458: Pearson Prentice Hall.

Popis slika

Slika 1 Proizvodni pogon tvrtke Eko papir.....	7
Slika 2 Tvrtka Eko papir nakon požara.....	8
Slika 3 Prešani papir u balama	11
Slika 4 Tvrtka Eko papir prije druge faze postavljanja solarnih panela	13